MOOT COURT ZE SOUTĚŽNÍHO PRÁVA 2026

Zadání případu: *Apotheca Digitalis a.s. vs. Asociace velkodistributorů léčiv (AVEL)*

I. Skutkový stav

A. Charakteristika trhu a vstup nového aktéra Asociace velkodistributorů léčiv (dále jen „AVEL“) je zájmovým sdružením právnických osob, které dlouhodobě zastupuje čtyři největší tradiční velkodistributory farmaceutických výrobků působící na území České republiky. Členové AVEL společně pokrývají přibližně 84 % trhu velkoobchodních dodávek léčivých přípravků na předpis do nezávislých kamenných lékáren.

V prvním čtvrtletí roku 2024 vstoupila na český trh společnost Apotheca Digitalis a.s. (dále jen „AD“), inovativní český logisticko-technologický startup. Společnost AD vyvinula a zprovoznila B2B digitální platformu fungující na principu přímé distribuce (*Direct-to-Pharmacy / DTP*). Tato platforma umožnila tuzemským i zahraničním výrobcům léčiv dodávat zboží přímo nezávislým lékárnám bez využití tradičních velkoobchodních marží členů AVEL. Platforma AD současně využívala pokročilý algoritmický systém pro konsolidaci objednávek a optimalizaci vytížení přepravců, díky čemuž dosahovala v průměru o 15 % nižších logistických nákladů oproti běžným ceníkům tradičních distributorů.

B. Zavedení nového standardu a Článku 4 V reakci na dynamický nárůst tržního podílu platformy AD schválilo představenstvo AVEL v lednu 2025 revizi svého odvětvového předpisu s názvem *„Standard integrity chladového řetězce a kybernetické bezpečnosti 2025“*. Deklarovaným účelem dokumentu bylo zvýšení bezpečnosti dodavatelského řetězce, preventivní ochrana před vstupem falšovaných léčiv podle evropské směrnice o falšovaných lécích (FMD) a dodržování pravidel Správné distribuční praxe (GDP) dle zákona o léčivech.

Klíčovou změnou se však stal nově zařazený Článek 4 (*Pravidlo přímého auditu*). Ten stanovil, že členové AVEL i lékárny spolupracující v rámci věrnostních a slevových programů AVEL smí k přepravě léčiv podléhajících chladovému režimu využívat výhradně logistické systémy disponující „fyzicky verifikovatelnou vlastní vozovou flotilou“. Článek 4 dále explicitně zakázal zapojeným lékárnám používat pro objednávání a logistiku léku na předpis jakékoliv necertifikované B2B platformy a softwarové mezivrstvy třetích stran, u nichž AVEL nemá zajištěno právo provádět přímý fyzický audit všech logistických uzlů. Dodržování Článku 4 bylo ze strany AVEL svázáno s vyplácením zpětných ročních bonusů lékárnám, které pro většinu nezávislých lékáren představují zásadní část jejich ziskovosti.

C. Datový modul SMM a vyloučení soutěžitele Současně se zavedením nového standardu spustila AVEL pro své členy tzv. Standardizovaný monitorovací modul (SMM). Oficiální funkcí modulu byla evidence hrozících výpadků léčiv na trhu. Součástí systému však byla i neveřejná databáze, do níž členové AVEL vkládali v reálném čase údaje o svých volných chladicích kapacitách v jednotlivých regionech a také tabulku *„doporučených benchmarkových poplatků za mimořádné expresní závozy lékárnám“*.

Společnost AD v únoru 2025 požádala AVEL o udělení certifikace a o přístup k rozhraní. Jejíž žádost byla představenstvem AVEL zamítnuta s odůvodněním, že obchodní model AD využívá k doručování částečně hybridní a sdílené kurýrní sítě (byť certifikované pro přepravu léčiv v pasivních chladicích boxech), což dle AVEL neposkytuje garanci „uzavřeného distribučního kanálu“.

V důsledku hrozby ztráty ročních bonusů od členů AVEL ukončilo během následujících šesti měsíců používání platformy AD více než 60 % nezávislých lékáren. Společnosti AD klesly tržby o 75 %, byla nucena pozastavit investice i vývoj a ocitla se na pokraji insolvence.

D. Místní šetření a zjištěné důkazy V červenci 2025 vykonal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) na základě podnětu AD místní šetření v sídle AVEL a u jejích dvou největších členů. V rámci šetření byla zajištěna e-mailová komunikace mezi obchodním ředitelem jednoho z významných distributorů a tajemníkem AVEL z února 2025, v níž se uvádí:

„Přes ten Článek 4 se nám podařilo ty digitální zprostředkovatele efektivně odříznout od lékáren. SMM drží ceny závozů na rozumné úrovni, takže lékárny nebudou mít absolutně žádnou motivaci přecházet na ty jejich DTP platformy.“

II. Procesní situace

Na základě zjištěných skutečností zahájil ÚOHS z úřední povinnosti správní řízení se spolkem AVEL a jeho členskými distributory pro podezření z porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (ZOHS) a článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), a to ve formě zakázaného rozhodnutí sdružení soutěžitelů, skupinového bojkotu nového účastníka trhu a zakázané výměny citlivých obchodních informací v rámci modulu SMM.

Společnost Apotheca Digitalis a.s. se v souladu se zákonem č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže, domáhá u Městského soudu v Praze náhrady škody způsobené tímto protisoutěžním jednáním a vydání bezdůvodného obohacení. Pro účely tohoto simulovaného sporu byly veřejnoprávní i soukromoprávní rovina sloučeny do jednoho sporného jednání.

III. Pokyny pro procesní strany

Tým A: Navrhovatel / Žalobce (ÚOHS a Apotheca Digitalis a.s.)

Tým A zastupuje zájmy ÚOHS a poškozené společnosti AD. V rámci svých podání a ústního přednesu musí obhájit zejména následující argumentační linie:

1. **Kvalifikace jednání:** Přijetí Článku 4 a jeho vynucování skrze systém bonusů představuje rozhodnutí sdružení soutěžitelů, jehož cílem i následkem je skupinový bojkot (*group boycott*) a zamezení vstupu nového inovativního konkurenta na trh. Jedná se o omezení hospodářské soutěže podle cíle (*restriction by object*).
2. **Nepřiměřenost a diskriminace:** Bezpečnostní a technické požadavky stanovené AVEL jdou nad rámec zákonných povinností (GDP/FMD) a byly vytvořeny účelově s cílem protežovat tradiční logistický model na úkor DTP platforem.

3. **Zakázaná výměna informací:** Sdílení kapacity a benchmarkových poplatků za závozy v reálném čase prostřednictvím modulu SMM představuje zakázanou koordinaci tržního chování a narušení hospodářské soutěže.
4. **Nárok na náhradu škody:** Jsou splněny všechny podmínky odpovědnosti za škodu způsobenou porušením soutěžního práva dle zákona č. 262/2017 Sb. (protiprávní jednání, vznik škody spojený s poklesem tržeb AD a přímá příčinná souvislost).

Tým B: Žalovaný (AVEL a členské společnosti)

Tým B zastupuje zájmy zájmového sdružení AVEL a jeho členů. V rámci svých podání a ústního přednesu musí obhájit zejména následující argumentační linie:

1. **Doktrína legitimního cíle a akcesorických omezení:** Článek 4 představuje legitimní, přiměřené a nepostradatelné opatření určené k zajištění bezpečnosti dodávek léčiv, ochrany chladového řetězce a ochrany zdraví pacientů ve smyslu doktríny *Wouters / Meca-Medina*. Jedná se o tzv. akcesorické omezení (*ancillary restraint*), které nespadá pod zákaz dle čl. 101 odst. 1 SFEU / § 3 odst. 1 ZOHS.
2. **Absence protisoutěžního cíle a objektivní odůvodnění:** Standardizace byla technicky neutrální. Zamítnutí certifikace pro AD bylo podloženo reálnými bezpečnostními riziky spojenými s využíváním nekontrolovaných sdílených kurýrních sítí. Interní e-mail je pouze subjektivním hodnotícím výrokem jednoho zaměstnance, nikoliv projev vůle celého sdružení.
3. **Splnění podmínek pro výjimku:** I kdyby opatření vyvolalo určité omezení soutěže, splňuje podmínky zákonné výjimky dle § 3 odst. 4 ZOHS / čl. 101 odst. 3 SFEU, neboť přispívá ke zlepšení distribuce zboží a ochrane spotřebitelů (pacientů).
4. **Charakter modulu SMM:** Data v SMM měla pouze agregovaný a doporučující charakter sloužící k řešení krizových situací při nedostatku léčiv, nikoliv ke stanovování cen nebo alokaci trhů.

IV. Hlavní právní otázky k řešení

1. **Právní posouzení omezení soutěže:** Zakládá jednání AVEL (přijetí Článku 4 a jeho navázání na bonusový systém lékáren) omezení hospodářské soutěže *podle cíle* (by object), nebo je nezbytné provádět podrobnou analýzu účinků na relevantním trhu (*counterfactual analysis*)?
2. **Kritéria pro odvětvové standardy:** Splňovala tvorba a aplikace standardu AVEL podmínky stanovené v Pokynech Evropské komise k aplikaci čl. 101 SFEU na dohody o horizontální spolupráci (požadavky na transparentnost, otevřenost a prístup za podmínek FRAND)?
3. **Aplikace výjimky veřejného zájmu:** Lze na pravidla soukromého sdružení distributorů aplikovat doktrínu ochrany zdraví a veřejného zájmu *(Meca-Medina / Wouters)* v situaci, kdy tato pravidla fakticky brání rozvoji nových digitálních modelů distribuce?
4. **Posouzení výměny informací:** Představuje vkládání kapacitních dat a doporučených benchmarkových cen v reálném čase do modulu SMM zakázaný dohodnutý postup (*concerted practice*), aniž by bylo prokazováno přímé diktování koncových cen?